

Брюксел, 13.1.2017 г.
COM(2017) 14 final

2017/0007 (COD)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
за предоставяне на макрофинансова помощ на Република Молдова

{SWD(2017) 12 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

През последните две години Република Молдова премина през труден период в икономически и политически план. През ноември 2014 г. избухна огромен банков скандал с измами, разкриващ сериозни управленски проблеми, към които вече се прибавят политическа нестабилност, изразяваща се във формирането на три различни правителства след изборите през ноември 2014 г., смяната на управителя на националната банка на Молдова (НБМ) и улични протести. Тези промени доведоха и до забавяне на икономическия растеж, спиране на плащанията за бюджетна подкрепа от страна на международните партньори на Молдова и отслабване на фискалната позиция и на платежния баланс. Икономическите трудности се задълбочиха от рецесията или слабата икономическа активност в някои от възловите регионални търговски партньори на Молдова (а именно Русия, Беларус и Украйна), като всичко това намали износа и паричните преводи от чужбина. Тези последствия бяха само частично компенсирани от по-активната търговия с ЕС след влизането в сила на Споразумението за асоцииране, подписано през 2014 г., в което се предвижда да бъде създадена задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ).

В този контекст Молдова поиска подкрепа от Международния валутен фонд (МВФ). След трудни и продължителни преговори, които отразиха съществуващата политическа нестабилност, в крайна сметка през юли 2016 г. властите постигнаха споразумение с МВФ относно програма, която ще бъде подкрепена от тригодишен разширен кредитен инструмент и разширен фонд за финансиране (РКИ/РФФ). Изпълнителният съвет на МВФ одобри споразумението на 7 ноември 2016 г. Настоящото споразумение стана възможно благодарение на новата решителност от страна на властите, след назначаването през януари 2016 г. на ново правителство, оглавено от г-н Филип, и на нов управител на централна банка през март 2016 г., да отстранят проблемите в управлението на финансовия сектор и на публичните финанси (УПФ). Съгласно финансовото споразумение с МВФ достъпът ще представлява 75 % от квотата на Молдова в МВФ (129,4 милиона специални права на тираж (СПТ) или около 161 милиона евро). Целта на РКИ/РФФ е да се постигнат бързи подобрения в управлението и надзора на финансовия сектор, да бъдат подсилени политиките за осигуряването на макроикономическа и финансова стабилност и да се стимулира устойчив и приобщаващ растеж.

Следва да се отбележи, че след заключенията на Съвета по външни работи от 15 февруари 2016 г. между ЕС и молдовските власти бе постигнато споразумение за пътна карта с приоритетни реформи, за да се даде нов тласък на възловите структурни реформи. Датата 31 юли 2016 г. бе определена като краен срок. Оттогава бе постигнат значителен напредък по изпълнението на тази пътна карта, но все още не са разсеяни всички опасения, изразени в заключенията на Съвета през февруари.

През август 2015 г. правителството на Молдова поиска макрофинансова помощ (МФП) от ЕС и повтори това искане през март 2016 г.¹ В резултат на това искане и в контекста на политическите и икономическите промени след 2014 г. Европейската комисия

¹ Писмо от 20 август 2015 г. от министър-председателя Стрелец до комисар Московиси и писмо от 25 март 2016 г. от министър-председателя Филип до заместник-председателя Домбровски.

представя на Европейския парламент и на Съвета предложение за решение за предоставяне на МФП на Република Молдова в размер до 100 милиона евро. 60 милиона евро от тази сума ще са под формата на заеми, а 40 милиона евро — под формата на безвъзмездни средства. Предложената сума е оправдана с оглед на актуализираната оценка на нуждите на държавата от външно финансиране, размера на програмата на МВФ, съображенията за споделяне на тежестта и възможностите в бюджета на ЕС.

Предложената нова МФП от ЕС ще помогне на Молдова да покрие част от остатъчните си нужди от външно финансиране през периода 2016—2018 г., оценени на около 442 милиона щатски долара (402 милиона евро) в контекста на новата програма на МВФ. Операцията ще доведе до намаляване на краткосрочния платежен баланс на икономиката и нейната фискална уязвимост. Тя ще бъде разработена и осъществена в сътрудничество с програмите за икономическо приспособяване и реформи, които Молдова договаря с МВФ и Световната банка, както и с реформите, договорени в рамките на операциите за бюджетна подкрепа от ЕС и споразумението за ЗВЗСТ.

Изпълнението на предложената операция трябва да върви ръка за ръка с възобновяването на плащанията по операциите за бюджетна подкрепа, финансирани от Европейския инструмент за съседство (ЕИС). Те бяха замразени от началото на 2015 г. поради опасения, свързани с управлението и липсата на надеждна макроикономическа политика.

Както допълнително е обяснено в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото предложение, Комисията счита, въз основа също така на оценка на политическата ситуация на Европейската служба за външна дейност, че политическите и икономическите предпоставки за предложената операция за МФП са изпълнени.

- **Общ контекст**

Макроикономическата прогноза за Молдова остава несигурна, но комбинацията от последните мерки за приспособяване и перспективите за възобновяване на подкрепата от външни донори помогнаха за връщането на известна стабилност в страната.

След видимо *забавяне на растежа* през 2014 г. Молдова навлезе в рецесия през миналата година и нейният БВП намаля с 0,5 % през 2015 г., което се дължи на: а) неблагоприятните климатични условия, които свиха с 13,4 % добивите в селското стопанско; б) ускореното намаляване на паричните преводи от чужбина и слабите резултати на износа, което отразява рецесията или слабата икономическа активност в основните търговски партньори на Молдова, а именно Беларус, Русия и Украйна; в) слабото вътрешно разрастване на кредитирането поради проблемите в банковата система и затягането на паричната политика; и г) свиването на бюджета, отчасти вследствие на спирането на международната донорска подкрепа, но също и поради намаляването на данъчните приходи в резултат на рецесията, което засегна значително, наред с другото, програмата за публични инвестиции за 2015 г. След корекцията през 2015 г. се очаква икономиката на Молдова да се възстановява бавно през 2016 и следващите години. През 2016 г. се очаква БВП да нарасне с около 2 %. Растежът през 2016 г. ще остане ограничен поради бюджетните съкращения и затегнатите условия за отпускане на кредити, както и поради по-слабите притоци на парични преводи и по-високите тарифи за енергия в страната, които ще продължат да потискат частното потребление. Междувременно за преориентацията към пазарите на ЕС ще са необходими време и инвестиции.

След като се увеличи от 4,7 % през декември 2014 г. на 13,5 % през декември 2015 г. (на годишна база), *инфлацията на потребителските цени* е с низходяща тенденция и през септември 2016 г. достигна 3,0 %. МВФ предвижда средна годишна инфлация от 6,9 % за 2016 г. и 4,9 % за 2017 г.

Правителството изпитва *съществен фискален натиск* поради по-ниските бюджетни постъпления вследствие на по-слабата икономическа активност и прекъсването на бюджетната подкрепа от донорите. Тези фактори допринесоха за увеличаване на бюджетния дефицит от 1,9 % от БВП през 2014 г. до 2,3 % от БВП през 2015 г. В съответствие с договорената с МВФ програма правителството прие ревизиран бюджет за 2016 г., който президентът подписа на 4 октомври 2016 г., предвиждащ необходимите корективни мерки по отношение както на приходите, така и на разходите, за да се постигне целта за дефицит от 3,2 % от БВП.

Като цяло икономии, направени както от приходите, така и от разходите, възлизаха на 2,2 милиарда леи или 1,7 % от БВП през 2016 г. Икономии се състоят от мерки за контрол на разходите за заплати (включително чрез съкращаване на свободните позиции), както и различни мерки за подобряване на събирането на данъците, реформиране на данъчната администрация и намаляване на прекомерния брой на данъчни облекчения).

Делът на консолидирания *държавен дълг спрямо БВП* нарасна от 36 % в края на 2014 г. до 45 % в края на 2015 г. В тези оценки са взети предвид спешните заеми с държавни гаранции, издадени от НБМ в полза на трите банки в процедура по ликвидация. Миналогодишното увеличение на държавния дълг се дължеше главно на неговия вътрешнодългов компонент. Външният държавен дълг нарасна по-слабо (от 18 % от БВП през 2014 г. до 21 % от БВП в края на 2015 г.) и увеличението се дължеше предимно на обезценяването на леята. Външният дълг е предимно средносрочен и дългосрочен, сключен с многостранни и двустранни кредитори при изгодни условия.

През 2015 г. **дефицитът по текущата сметка** намаля до 293 милиона евро (с 40 % на годишна база) поради значителен спад в цените на вноса на енергия и слабото вътрешното търсене, което сви вноса. Като процент от БВП обаче, дефицитът по текущата сметка намаля от 6,7 % през 2014 г. на 5,0 % през 2015 г. поради спада на БВП в доларово изражение през 2015 г. (което отразява спада в реалния БВП и обезценяването на леята).

Въпреки бурните политически и икономически събития в Молдова, **притокът на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ)** през 2015 г. не бе засегнат. През 2015 г. притокът на ПЧИ достигна 165 милиона щатски долара в сравнение с 158 милиона щатски долара през 2014 г. Молдовските свободни икономически зони изиграха важна роля за привличането на ПЧИ.

В резултат на кризата във финансовия сектор между септември 2014 г. и февруари 2015 г. валутните резерви намаляха с 35 % до 1,7 милиарда щатски долара или около 4,3 месеца внос. По-конкретно през този период НБМ продаде общо 700 милиона щатски долара от своите *резерви в чуждестранна валута* при специални продажби както на трите банки, контролирани от държавата, които са в процес на ликвидация, така и на валутния пазар. Този спад отразява отчасти нарастването на доларизацията на спестяванията, тъй като доверието в леята отслабна. Оттогава насам централната банка натрупа до септември 2016 г. 2,1 милиарда щатски долара валутни резерви, които представляват около 5,1 месеца от планирания внос и отразяват стабилизирането и възстановяването на валутния пазар.

След няколко години на застой в процеса на реформи през последните шест месеца бе постигнат съществен напредък в *изпълнението на програмата за структурни реформи*, включително при реформите, които са част от пътната карта с приоритетни действия за реформи, договорена с ЕС през февруари 2016 г. Въпреки това налице са забавяния в приемането на мерки в някои области като реформата на публичната администрация, назначаването на председател на националната комисия за финансовите пазари (НКФП), както и при мерките за либерализация на секторите на електроенергията и газа. ЕС участва все по-активно в предоставянето на технически и политически съвети на Молдова относно структурните реформи, като финансира екип от 25 т. нар. *съветници на високо равнище*, които работят рамо до рамо с високопоставени длъжностни лица в различните институции. Сред тях са министър-председателят, министърът на финансите и управителят на НБМ. Тази безпрецедентна проява засяга важни области за реформиране като финансовия сектор, УПФ, външния одит и изпълнението на ЗВЗСТ.

Освен това прогнозите на МВФ от ноември 2016 г. показват наличието на значителни *нужди на платежния баланс* за периода 2016—2018 г., като се очаква общият недостиг на външно финансиране да бъде в размер на 469 милиона щатски долара (184 милиона щатски долара през 2016 г., 186 милиона щатски долара през 2017 г. и 99 милиона щатски долара през 2018 г.). Този недостиг на финансиране като цяло може да се обясни с три фактора: относително голям дефицит по текущата сметка, нуждата от създаването на валутни резерви и очакванията за строги изисквания за амортизация на дълга. Предложената нова операция за МФП в размер на 100 млн. евро ще покрие 24,9 % от прогнозния остатъчен недостиг на финансиране (след приспадане на нетното финансиране от МВФ и очакваното изплащане на заеми, отпускани от Световната банка за извършване на реформи в политиката).

- **Действащи разпоредби в областта на предложението**

Решение № 938/2010/ЕС за предоставяне на предходна макрофинансова помощ на Република Молдова в размер на 90 милиона евро под формата на безвъзмездни средства беше прието от Европейския парламент и от Съвета на 20 октомври 2010 г.² Помощта бе изцяло изплатена през 2010—2012 г.

- **Съгласуваност с други политики и цели на Съюза**

Европейският съюз и Република Молдова развиваха тесни политически и икономически отношения през годините. Това доведе до сключването на Споразумение за асоцииране, включващо ЗВЗСТ, което беше подписано на 27 юни 2014 г. и влезе изцяло в сила на 1 юли 2016 г. Споразумението за асоцииране заменя предходното Споразумение за партньорство и сътрудничество и ще позволи политическото асоцииране и икономическата интеграция на Молдова с ЕС. В Програма за асоцииране, одобрена през 2014 г., се определя списък с приоритети за съвместната работа през периода 2014—2016 г. въз основа на структурата на Споразумението за асоцииране. Програмата е в процес на преразглеждане, за да бъде изготвена нейната актуализирана версия за периода 2017—2019 г. Единната рамка за подкрепа за периода 2014—2017 г. установява приоритетните сектори, в които ЕС и Република Молдова да си сътрудничат в рамките на Европейския инструмент за съседство. Започна също работа по изготвянето на нова единна рамка за подкрепа за периода 2017—2020 г.

² Решение № 938/2010/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за предоставяне на макрофинансова помощ на Република Молдова (ОВ L 277, 21.10.2010 г., стр. 1).

Икономическите връзки на Молдова с ЕС също са добре развити. През 2015 г. ЕС беше най-големият търговски партньор на Молдова с 53 %-ен дял от търговията, много пред Русия с 13 %. През 2016 г. този дял се е увеличил до 62 %.

Държавите, обхванати от европейската политика за съседство, отговарят на условията за предоставяне на МФП. МФП на ЕС ще допълни безвъзмездните средства, набрани по линия на Европейския инструмент за съседство (ЕИС) и други програми на ЕС, и по-специално условията, предвидени в изпълняваните от ЕС пакети за бюджетна подкрепа. Като подкрепя приемането от страна на органите на Молдова на подходяща рамка за макроикономическа политика и структурни реформи, МФП от ЕС ще увеличи добавената стойност и ефективността на общите финансови намеси на ЕС, включително чрез други финансови инструменти.

Макар Молдова все още да поражда опасения, свързани със състоянието на правата на човека в страната, както и проблеми с управлението и върховенството на закона, молдовските власти показват подновена решимост да се справят с предизвикателствата пред управлението на страната и да придвижат напред необходимите политически реформи. Въпреки това, постигането на резултати по основните реформи остава абсолютно необходима предпоставка за успешното изпълнение на програмата за МФП и това ще бъде наблюдавано отблизо.

В този контекст се счита, че Молдова отговаря на предварителните политически условия за предоставяне на МФП на трети държави, по-специално по отношение на зачитането на демокрацията, правата на човека и принципите на правовата държава, както и поради тесните си политически и икономически отношения с ЕС. Подробна оценка на изпълнението на тези политически критерии за МФП, изготвена от Европейската служба за външна дейност, е приложена към работния документ на службите на Комисията, придружаващ предложението.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Обобщена информация за предлаганото действие

Разглежданата операцията за МФП ще е в размер на максимум 100 милиона евро. Комисията предлага да предостави сумата на помощта под формата на средносрочен заем до 60 милиона евро и безвъзмездни средства до 40 милиона евро. Помощта ще допринесе за покриване на остатъчните нужди от външно финансиране на Молдова за периода 2016—2018 г., установени от Комисията въз основа на прогнозите на МВФ.

С оглед на предложения размер на операцията Комисията обмисля да предостави помощта на три транша. Първите два транша, състоящ се всеки от елемент на безвъзмездна помощ от 10 милиона евро и заем от 20 милиона евро, ще бъдат изплатени през 2017 г. Третият, състоящ се от елемент на безвъзмездна помощ от 20 милиона евро и заем от 20 милиона евро, ще бъде изплатен през първата половина на 2018 г. Помощта ще бъде управлявана от Комисията. Прилагат се специални разпоредби за предотвратяване на измамите и другите нередности, съобразени с Финансовия регламент.

Плащанията по МФП ще бъдат обвързани със строги условия, като всеки транш, включително първият, ще зависи от постигнатия напредък по програмата на МВФ, както и от специфичните условия, свързани с икономическата политика, договорени с ЕС в Меморандума за разбирателство, приложен към тази операция. Тези политически условия следва да се отнасят до някои от основните слабости, показани през годините от молдовската икономика и система за икономическо управление. Сред възможните

области, обвързани с определени условия, могат да са реформите за подобряване на управлението във финансовия сектор, УПФ, реформата на енергийния сектор, както и съпътстващите мерки за укрепване на системата за социално осигуряване, подобряването на инвестиционния климат и подкрепата за изпълнението на споразумението за ЗВЗСТ.

Решението за изплащане на предложената помощ под формата на безвъзмездни средства и заеми се обосновава от гледна точка на равнището на развитие на Молдова (измерено като доход на глава от населението в страната) и дълговите показатели. То също така съответства на третирането на Молдова от страна на МВФ и Световната банка. Действително, Молдова отговаря на условията за финансиране при преференциални условия както от доверителния фонд на МВФ за намаляване на бедността и подпомагане на растежа, така и от Международната агенция за развитие (IDA).

- **Правно основание**

Правното основание за настоящото предложение е член 212 от ДФЕС.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Принципът на субсидиарността е спазен, доколкото целите за възстановяване на краткосрочната макроикономическа стабилност в Република Молдова не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен самостоятелно от държавите членки и следователно могат да бъдат постигнати по-добре от Европейския съюз. Основните причини са бюджетните ограничения на национално равнище и нуждата от висока степен на координация между донорите за постигане на максимален обхват и ефективност на помощта.

- **Пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност: то се ограничава до необходимия минимум за постигането на краткосрочна макроикономическа стабилност и не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

Както бе установено от Комисията въз основа на прогнозите на МВФ в контекста на Разширения фонд за финансиране (РФФ), размерът на предложената нова МФП съответства на 24,9 % от остатъчния недостиг на финансиране за периода 2016—2018 г. Това съответства на стандартните практики за споделяне на тежестта при операции в рамките на МФП, като се вземе предвид помощта, обещана на Молдова от други двустранни и многостранни донори.

- **Избор на инструмент**

Финансирането на проекти или техническата помощ не биха били подходящи или достатъчни за постигането на макроикономическите цели. В сравнение с другите инструменти на ЕС основната добавена стойност на МФП би била облекчаването на външните финансови ограничения и подкрепата за създаване на стабилна макроикономическа рамка, включително чрез насърчаване на стабилността на платежния баланс и бюджета, както и на целесъобразна рамка за структурни реформи. Подпомагайки установяването на подходяща цялостна рамка в областта на политиката, благодарение на МФП може да се увеличи ефективността на действията, финансирани в Молдова по други, по-тясно специализирани финансови инструменти на ЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултация със заинтересованите страни**

МФП се предоставя като неразделна част от международната подкрепа за икономическата стабилизация на Република Молдова. При изготвянето на настоящото предложение за МФП службите на Комисията се консултираха с МВФ и Световната банка, които вече са въвели мащабни програми за финансиране и са в процес на подготовка на нови инициативи. На 20 септември 2016 г. Комисията проведе консултации с Икономическия и финансов комитет, на които бе одобрено проектопредложението. Освен това Комисията поддържа редовни контакти с молдовските власти.

- **Събиране и използване на експертни становища**

В съответствие с изискванията на Финансовия регламент службите на Комисията извършиха оперативна оценка на финансовите потоци и административните процедури на Молдова, за да се уверят, че действащите процедури за управление на програми за помощ, включително МФП, предоставят подходящи гаранции. През февруари 2016 г. те получиха окончателния доклад за оперативната оценка, изготвен от консултантско дружество. В доклада се стига до заключението, че състоянието на финансовите потоци и административните процедури в Молдова са като цяло адекватни за управлението на нова операция за МФП, въпреки че остават съществени слабости. Развитието в тази област ще продължат да бъдат наблюдавани отблизо чрез редовни доклади за напредъка в реформите на УПФ, изготвяни от делегацията на ЕС в Кишинев.

- **Оценка на въздействието**

Макрофинансовата подкрепа от ЕС е изключителен инструмент за спешни случаи, който е насочен към преодоляването на сериозни затруднения в платежния баланс на трети държави. Следователно настоящото предложение за МФП е освободено от изискването за провеждане на оценка на въздействието в съответствие с Насоките на Комисията за по-добро регулиране (SWD(2015) 111 final), тъй като от политическа гледна точка са наложителни бързи действия в тази извънредна ситуация, която изисква бързо реагиране.

В по-общ план предложенията на Комисията за МФП се основават на поуките, извлечени от последващите оценки, извършени за минали операции в съседните на ЕС държави. Новата МФП и програмата за икономическо приспособяване и реформи към нея ще спомогнат за намаляване на нуждите на Молдова от финансиране в краткосрочен план, като в същото време се подкрепят политически мерки, насочени към укрепване на средносрочния платежен баланс и фискалната устойчивост и към засилване на устойчивия растеж, като по този начин се допълва програмата, която ще бъде договорена с МВФ. Тези политически условия следва да се отнасят до някои от основните слабости, показани през годините от молдовската икономика и система за икономическо управление. Възможните области, обвързани с определени условия, по принцип могат да включват реформи за подобряване на управлението във финансовия сектор, УПФ, реформата на енергийния сектор, както и съпътстващи мерки за укрепване на системата за социално осигуряване, подобряване на инвестиционния климат и подкрепа за изпълнението на споразумението за ЗВЗСТ.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Планираната помощ се предоставя под формата на заем и безвъзмездна помощ. Заемът ще се финансира чрез операция по получаване на заем, която Комисията ще осъществи от името на ЕС. Бюджетното въздействие на заема ще съответства на обезпечаването на Гаранционния фонд за външни дейности на ЕС при ставка 9 % от изплатените суми от бюджетен ред 01 03 06 („Обезпечаване на Гаранционния фонд“). Като се допусне, че първите две плащания по заема (20 милиона евро всяко) ще бъдат осъществени през 2017 г., а третото (20 милиона евро) през 2018 г., обезпечаването ще бъде направено в съответствие с правилата, уреждащи механизма на гаранционния фонд в бюджетите за 2019—2020 г., за суми от съответно 3,6 милиарда евро и 1,8 милиарда евро³. Елементът безвъзмездни средства от помощта (по 10 милиона евро за първите два транша и 20 милиона евро за третия транш) ще бъде финансиран от бюджетните кредити за поети задължения в бюджетите за 2017 и 2018 г. по бюджетен ред 01 03 02 (Макроикономическа помощ), а плащанията ще бъдат извършени през 2017 г. и 2018 г. Въз основа на настоящите прогнози за усвояването на средствата по бюджетен ред 01 03 02 и 01 03 06 Комисията преценява, че въздействието на операцията върху бюджета може да бъде покрито.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Преглед / преразглеждане / клауза за изтичане на срока на действие**

Предложението включва клауза за изтичане на срока на действие. Предложената МФП ще бъде на разположение за срок от две години и половина, считано от първия ден след влизането в сила на Меморандума за разбирателство.

³ Гаранционният фонд трябва да се обезпечи при ставка от 9 % от изплатените суми две години след извършването на плащанията.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
за предоставяне на макрофинансова помощ на Република Молдова

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 212 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия⁴,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура⁵,

като имат предвид, че:

- (1) Отношенията между Европейския съюз (наричан по-долу „Съюзът“) и Република Молдова (наричана по-долу „Молдова“) продължават да се развиват в рамките на Европейската политика за съседство (ЕПС) и Източното партньорство. Молдова се присъедини към Източното партньорство на ЕС през 2009 г., след което бяха проведени преговори за Споразумение за асоцииране ЕС—Молдова. Споразумението включва постепенното въвеждане на задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ) и бе подписано през юни 2014 г. и влезе в сила на 1 юли 2016 г.
- (2) Икономиката на Молдова бе сериозно засегната от политическата нестабилност, настъпила в периода между изборите от ноември 2014 г. и януари 2016 г., както и от банковия скандал с измами, слабата икономическата активност в региона и забраните за внос, наложени от Русия. Тази ситуация доведе до рецесия, растящ търговски дефицит и значително намаляване на валутните резерви през последната година.
- (3) В началото на 2016 г. след назначаването на ново правителство и нов управител на централната банка, властите показаха подновена решимост да придвижат напред необходимите политически реформи и да се справят с предизвикателствата пред управлението на страната във финансовия сектор и пред управлението на публичните финанси.
- (4) След заключенията на Съвета по външни работи от 15 февруари 2016 г. в подкрепа на новата посока на реформи, между ЕС и молдовските власти бе постигнато споразумение за пътна карта с приоритетни реформи. Налице е значителен напредък, постигнат от Молдова по изпълнението на пътната карта.
- (5) В контекста на политическия преход и икономическите трудности, през юли 2016 г. молдовските власти и Международният валутен фонд (МВФ) договориха тригодишно споразумение за разширен кредитен инструмент и разширен фонд за финансиране (РКИ/РФФ) в размер на 178,7 милиона щатски долара. Изпълнителният съвет на МВФ

⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁵ Становище на Европейския парламент от... и Решение на Съвета от...

одобри споразумението на 7 ноември 2016 г. Съгласно тази програма на МВФ се очаква молдовските власти да постигнат бързи подобрения в управлението и надзора на финансовия сектор, да подсилят политиките за осигуряването на макроикономическа и финансова стабилност, и да стимулират устойчив и приобщаващ растеж.

- (6) С оглед на влошаващото се икономическо положение и перспективи през август 2015 г. Молдова поиска от Съюза допълнителна макрофинансова помощ и повтори това искане през март 2016 г.
- (7) Индикативното разпределение на средствата от Съюза за Молдова в рамките на Европейския инструмент за съседство (ЕИС) възлиза на 610—746 милиона евро, като в тях са включени бюджетна подкрепа и техническа помощ. Плащанията за бюджетна подкрепа от ЕС бяха обаче временно преустановени в началото на 2015 г. и възобновяването им зависи от одобряването на нова програма на МВФ и изпълнението на всички условия за бюджетна подкрепа.
- (8) Като се има предвид, че Молдова е държава, участваща в ЕПС, следва да се счита, че тя отговаря на условията за получаване на макрофинансова помощ от Съюза.
- (9) Макрофинансовата помощ от Съюза следва да представлява извънреден финансов инструмент на необвързана и нецелева подкрепа за платежния баланс, предназначена за покриване на нуждите на бенефициера от незабавно външно финансиране, и тя следва да бъде в основата на прилагането на програма в областта на политиката, съдържаща строги незабавни мерки за икономически корекции и структурни реформи, насочени към подобряване на състоянието на платежния баланс в краткосрочен план.
- (10) Предвид факта, че в платежния баланс на Молдова все още се наблюдава значителен остатъчен недостиг на външно финансиране, който надвишава средствата, предоставени от МВФ и други многостранни институции, се счита, че при настоящите извънредни обстоятелства предвидената за Молдова макрофинансова помощ от Съюза представлява подходящ отговор на искането на Молдова за подпомагане за икономическата стабилизация във връзка с програмата на МВФ. Макрофинансовата помощ от Съюза ще подпомогне икономическата стабилизация и програмата за структурни реформи на Молдова, като ще допълни средствата, предоставени в рамките на финансовото споразумение с МВФ.
- (11) Макрофинансовата помощ от Съюза следва да бъде насочена към подпомагане на възстановяването на устойчиво външно финансиране за Молдова, като по този начин се подпомага икономическото и социалното развитие на страната.
- (12) Очаква се макрофинансовата помощ от Съюза да върви ръка за ръка с извършването на плащанията по операциите за бюджетна подкрепа по ЕИС.
- (13) Размерът на макрофинансовата помощ от Съюза се определя въз основа на пълна количествена оценка на остатъчните нужди на Молдова от външно финансиране и е съобразен с капацитета на страната да се финансира със собствени средства, и по-специално от международните резерви, с които разполага. Макроикономическата помощ от Съюза следва да допълва програмите и средствата, предоставяни от МВФ и Световната банка. При определянето на размера на помощта се отчитат също очакваният финансов принос от многостранните донори и необходимостта да се осигури справедливо разпределение на тежестта между Съюза и други донори, както и предварително съществуващото разпределение на другите инструменти на Съюза за

външно финансиране в Молдова и добавената стойност на цялостното участие на Съюза.

- (14) Като се имат предвид остатъчните нужди на Молдова от външно финансиране, нивото на икономическо развитие, измерено чрез съотношенията „доход на глава от населението“ и „процент на бедност“, капацитетът ѝ да се финансира със собствени средства, и по-конкретно международните резерви, с които разполага, и оценката на способността ѝ да изплати дълга въз основа на анализ на устойчивостта на дълга, част от помощта следва да се предоставя под формата на безвъзмездни средства.
- (15) Комисията следва да гарантира, че макрофинансовата помощ от Съюза съответства в правно отношение и по същество на основните принципи, целите и мерките, предприети в различните области на външната дейност и в рамките на други съответни политики на Съюза.
- (16) Макрофинансовата помощ от Съюза следва да подкрепи външната политика на Съюза по отношение на Молдова. Службите на Комисията и Европейската служба за външна дейност следва да работят в тясно сътрудничество през цялото времетраене на операцията за макрофинансова помощ, за да координират външната политика на Съюза и да гарантират нейната последователност.
- (17) Макрофинансовата помощ от Съюза следва да подкрепя ангажимента на Молдова за общи ценности със Съюза, включително демокрация, правова държава, добро управление, зачитане на правата на човека, устойчиво развитие и намаляване на бедността, както и нейната ангажираност с принципите за отворена и справедлива търговия, основана на правила.
- (18) Зачитането от страна на Молдова на ефективни демократични механизми, включително многопартийна парламентарна система и правова държава, и осигуряването на гаранции за зачитането на правата на човека са предпоставка за предоставянето на макрофинансовата помощ от Съюза. Освен това конкретните цели на макрофинансовата помощ от Съюза следва да подобрят ефикасността, прозрачността и отчетността на системите за управление на публичните финанси, управлението и надзора върху финансовия сектор в Молдова и да насърчат структурните реформи, насочени към подпомагането на устойчив и приобщаващ растеж, създаването на работни места и фискална консолидация. Комисията и Европейската служба за външна дейност следва редовно да наблюдават спазването на предварителните условия и напредъка в постигането на тези цели.
- (19) С оглед осигуряване на ефикасна защита на финансовите интереси на Съюза, свързани с макрофинансовата помощ от Съюза, Молдова следва да предприеме подходящи мерки относно предотвратяването и борбата с измамите, корупцията и всякакви други нередности във връзка с помощта. Освен това следва да се предвиди извършването на проверки от страна на Комисията и одити на Сметната палата.
- (20) Отпускането на макрофинансовата помощ от Съюза не засяга правомощията на Европейския парламент и на Съвета (като бюджетни органи).
- (21) Размерите на макрофинансовата помощ, отпусната под формата на безвъзмездни средства, и размерите на провизиите, необходими за макрофинансовата помощ под формата на заеми, следва да съответстват на бюджетните кредити, предвидени в многогодишната финансова рамка.
- (22) Макрофинансовата помощ от страна на Съюза следва да бъде управлявана от Комисията. За да се гарантира, че Европейският парламент и Съветът могат да следят

за изпълнението на настоящото решение, Комисията следва редовно да ги информира за развитието, свързани с помощта, и да им предоставя съответните документи.

- (23) За да се гарантират еднакви условия на изпълнение на настоящото решение, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁶.
- (24) Макрофинансовата помощ от Съюза следва да бъде обвързана с изпълнението на условия в областта на икономическата политика, които ще бъдат определени в Меморандума за разбирателство. За да се гарантират еднакви условия на изпълнение, както и за целите на по-голяма ефикасност, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да договори тези условия с органите на Молдова под надзора на комитета на представителите на държавите членки в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011. Съгласно този регламент процедурата по консултиране следва по принцип да се прилага за всички случаи с изключение на предвидените в регламента. Като се има предвид потенциално значителното въздействие на помощ, чийто размер надхвърля 90 милиона евро, е целесъобразно за операциите над този праг да се използва процедурата по разглеждане. Предвид размера на макрофинансовата помощ от Съюза за Молдова процедурата по разглеждане следва да се прилага за приемането на Меморандума за разбирателство и за намаляване, спиране или отмяна на помощта,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. Съюзът предоставя макрофинансова помощ в максимален размер от 100 милиона евро за Молдова („макрофинансова помощ от Съюза“) с цел подпомагане на икономическото стабилизиране на Молдова и провеждането на съществени реформи. От тази максимална сума до 60 милиона евро се предоставят под формата на заеми и до 40 милиона евро — под формата на безвъзмездни средства. Отпускането на макрофинансовата помощ от Съюза зависи от одобрението на бюджета на Съюза за съответната година от страна на Европейския парламент и на Съвета. Помощта се отпуска на Молдова за покриване на нуждите на платежния баланс, определени в програмата на МВФ.
2. За финансирането на частта от макрофинансовата помощ от Съюза, която е под формата на заеми, Комисията се оправомощава, от името на Съюза, да заема необходимите средства на капиталовите пазари или от финансовите институции и да ги предоставя като заем на Молдова. Максималният среднопретеглен матуритет на заемите не надхвърля 15 години.
3. Отпускането на макрофинансовата помощ от Съюза се управлява от Комисията в съответствие със споразуменията или договореностите, постигнати между Международния валутен фонд (МВФ) и Молдова, и с основните принципи и цели на икономическите реформи, заложи в Споразумението за асоцииране ЕС—Молдова,

⁶ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

включително ЗВЗСТ, договорено по линия на Европейската политика за съседство (ЕПС).

Комисията осведомява редовно Европейския парламент и Съвета за развитията във връзка с макрофинансовата помощ от Съюза, включително за изплащането на помощта, и им предоставя своевременно съответните документи.

4. Макрофинансовата помощ от Съюза се предоставя за период от две години и половина, считано от първия ден след влизането в сила на Меморандума за разбирателство, посочен в член 3, параграф 1.
5. Ако финансовите нужди на Молдова намалееят съществено през периода на отпускане на макрофинансовата помощ от Съюза в сравнение с първоначалните прогнози, като действа в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 7, параграф 2, Комисията намалява размера на помощта, временно я спира или я отменя.

Член 2

1. Зачитането от страна на Молдова на ефективни демократични механизми, включително многопартийна парламентарна система и правова държава, и осигуряването на гаранции за зачитането на правата на човека са предпоставка за предоставянето на макрофинансовата помощ от Съюза.
2. През целия цикъл на макрофинансовата помощ от Съюза Комисията и Европейската служба за външна дейност следят за изпълнението на това задължително условие.
3. Параграфи 1 и 2 се прилагат в съответствие с Решение 2010/427/ЕС на Съвета⁷.

Член 3

1. В съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 7, параграф 2, Комисията договаря с властите на Молдова ясно определени условия на икономическата политика и финансови условия, като се обръща особено внимание върху структурните реформи и стабилните публични финанси, от които да зависи макрофинансовата помощ от Съюза и които да бъдат установени в меморандум за разбирателство (наричан по-долу „Меморандумът за разбирателство“), съдържащ график за изпълнение на тези условия. Условията на икономическата политика и финансовите условия, определени в Меморандума за разбирателство, съответстват на споразуменията или договореностите, посочени в член 1, параграф 3, включително на програмите за макроикономически корекции и структурни реформи, изпълнявани от Молдова с подкрепата на МВФ.
2. С посочените в параграф 1 условия се цели по-специално повишаване на ефикасността, прозрачността и отчетността на системите за управление на публичните финанси в Молдова, включително по отношение на използването на макрофинансовата помощ от Съюза. Напредъкът по отношение на взаимното отваряне на пазара, развиването на справедлива търговия, основана на правила, и другите приоритети в рамките на външната политика на Съюза също се вземат

⁷ Решение 2010/427/ЕС на Съвета от 26 юли 2010 г. за определяне на организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност (ОВ L 201, 3.8.2010 г., стр. 30).

надлежно предвид при определянето на мерките на политиката. Комисията редовно следи постигнатия при осъществяването на тези цели напредък.

3. Подробните финансови параметри на макрофинансовата помощ от Съюза се определят в споразумение за заем и в споразумение за безвъзмездна помощ, които предстои да бъдат сключени между Комисията и молдовските власти.
4. Комисията редовно проверява дали продължават да са изпълнени условията в член 4, параграф 3, включително дали икономическите политики на Молдова са в съответствие с целите на макрофинансовата помощ от Съюза. В този процес Комисията си сътрудничи тясно с МВФ и Световната банка, а когато е необходимо, и с Европейския парламент и Съвета.

Член 4

1. В съответствие с условията по параграф 3 Комисията предоставя на Киргизката република макрофинансовата помощ от Съюза на траншове, всеки от които е съставен от заем и безвъзмездни средства. Размерът на всеки транш се определя в Меморандума за разбирателство, посочен в член 3.
2. Сумите на предоставената под формата на заем макрофинансова помощ се отпускат, когато това е необходимо, в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета⁸.
3. Комисията взема решение за отпускането на траншовете, при условие че са спазени всички условия по-долу:
 - а) предпоставката, предвидена в член 2;
 - б) постигането на задоволителни резултати при изпълнението на програма на политиката, съдържаща строги мерки за корекции и структурни реформи, подкрепяно от договореност за кредитиране с МВФ като непредпазна мярка; както и
 - в) задоволителното изпълнение на икономическата политика и на финансовите условия, договорени в Меморандума за разбирателство.

Отпускането на втория транш по принцип се извършва не по-рано от три месеца след отпускането на първия транш. Отпускането на третия транш по принцип се извършва не по-рано от три месеца след отпускането на втория транш.

4. Ако условията по параграф 3 не са изпълнени, Комисията временно спира или отменя изплащането на макрофинансовата помощ от Съюза. В такъв случай тя информира Европейския парламент и Съвета за причините за това спиране или тази отмяна.
5. Макрофинансовата помощ от Съюза се изплаща на Националната банка на Молдова. В зависимост от разпоредбите, договорени в Меморандума за разбирателство, включително потвърждение на остатъчните нужди от бюджетно финансиране, финансовите средства от Съюза може да бъдат преведени на Министерството на финансите на Молдова като краен бенефициер.

⁸ Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10).

Член 5

1. Операциите по получаване и отпускане на заем, свързани с частта от макрофинансовата помощ от Съюза, която е под формата на заем, се извършват в евро, с един и същ валютен паритет и не могат да ангажират Съюза в преобразуване на падежи, нито да го излагат на валутни или лихвени рискове или на други търговски рискове.
2. Ако обстоятелствата позволяват и при искане от Молдова, Комисията може да предприеме необходимите стъпки, за да гарантира, че в условията на заема е включена клауза за преждевременното му погасяване, съпроводена от съответна клауза в условията на операциите по получаване на заем.
3. Ако обстоятелствата позволяват подобряване на лихвения процент по заема и по искане на Молдова, Комисията може да реши да рефинансира изцяло или отчасти първоначалните заеми или да реструктурира съответните финансови условия. Операциите по рефинансиране или реструктуриране се извършват в съответствие с параграфи 1 и 4 и не трябва да водят до удължаване на матуритета на съответните заеми или до увеличаване на неизплатената главница към датата на рефинансиране или реструктуриране.
4. Всички разходи на Съюза, свързани с операциите по получаване и предоставяне на заем съгласно настоящото решение, се поемат от Молдова.
5. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за развитието на операциите, посочени в параграфи 2 и 3.

Член 6

1. Макрофинансовата помощ от Съюза се предоставя в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁹ и Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията¹⁰.
2. Усвояването на макрофинансовата помощ от Съюза се извършва чрез пряко управление.
3. Споразумението за заем и споразумението за безвъзмездна помощ, подлежащи на съгласуване с молдовските власти, съдържат разпоредби, които:
 - а) се гарантира, че Молдова извършва редовни проверки за правилното използване на финансирането от бюджета на Съюза, предприема съответните мерки за предотвратяване на нередности и измами и ако е необходимо, предприема правни действия за възстановяването на средствата, предоставени съгласно настоящото решение, които са били незаконно присвоени;
 - б) осигуряват защитата на финансовите интереси на Съюза, по-конкретно като се предвиждат конкретни мерки във връзка с предотвратяването и борбата с измамите, корупцията и всички други нередности, засягащи макрофинансовата

⁹ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

¹⁰ Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1).

помощ от Съюза, в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета¹¹, Регламент (ЕС, Евратом) № 2185/96 на Съвета¹² и Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹³;

- в) Комисията, включително Европейската служба за борба с измамите или нейните представители, се упълномощава изрично да провежда проверки, включително проверки на място;
- г) упълномощават изрично Комисията и Сметната палата да правят одити в периода на предоставяне на макрофинансовата помощ от Съюза и след него, включително одити на документи и одити на място, напр. оперативни оценки;
- д) се гарантира, че Съюзът има право да изиска заеъмът да бъде погасен предсрочно и/или безвъзмездните средства изцяло да му бъдат изплатени обратно, когато е установено, че във връзка с управлението на макрофинансовата помощ от Съюза Молдова е участвала в измама или корупция или друга незаконна дейност, която вреди на финансовите интереси на Съюза.

- 4. Преди изпълнението на макрофинансовата помощ от Съюза Комисията преценява в рамките на оперативна оценка надеждността на финансовата уредба на Молдова, административните процедури и механизмите за вътрешен и външен контрол, които са от значение за помощта.

Член 7

- 1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
- 2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 8

- 1. До 30 юни всяка година Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно изпълнението на настоящото решение през предходната година, включващ оценка на изпълнението. В този доклад:
 - а) се разглежда напредъкът по отношение на изпълнението на макрофинансовата помощ от Съюза;
 - б) се прави оценка на икономическото състояние и на перспективите пред Молдова, както и на напредъка при изпълнението на политическите мерки, посочени в член 3, параграф 1;

¹¹ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

¹² Регламент (ЕО, Евратом) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

¹³ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 година относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

- в) се посочва връзката между условията на икономическата политика, определени в Меморандума за разбирателство, текущите икономически и бюджетни показатели на Молдова и решенията на Комисията за изплащане на траншовете по макрофинансовата помощ от Съюза.
2. Не по-късно от две години след изтичането на срока за предоставяне на помощта, посочен в член 1, параграф 4, Комисията представя пред Европейския парламент и на Съвета доклад за последваща оценка на резултатите и ефикасността на предоставената макрофинансова помощ от Съюза и на степента, до която тя е допринесла за постигане на целите на помощта.

Член 9

Настоящото решение влиза в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на макрофинансова помощ на Република Молдова

1.2. Съответни области на политиката в структурата на УД/БД¹⁴

Област на политиката: Дял 01 — Икономически и финансови въпроси

Дейност: 03 – Международни икономически и финансови въпроси.

1.3. Естество на предложението/инициативата

X Предложението/инициативата е във връзка с **нова дейност**

1.4. Цели

1.4.1. Многогодишни стратегически цели на Комисията, за чието изпълнение е предназначено предложението/инициативата

„Нови стимули за работните места, растежа и инвестициите: насърчаване на просперитета извън границите на ЕС“

Основната област, попадаща в компетентността на ГД „Икономически и финансови въпроси“, е:

1. Насърчаване на прилагането на Европейската политика за съседство чрез задълбочени икономически анализи, укрепване на политическия диалог и консултации относно икономическите аспекти на планове за действие.

2. Планиране, мониторинг и изпълнение на макрофинансова помощ за трети страни партньори в сътрудничество със съответните международни финансови институции.

1.4.2. Конкретни цели и съответни дейности във връзка с УД/БД

Конкретна цел № 1: „Насърчаване на просперитета извън границите на ЕС: подпомагане на макрофинансова стабилност и насърчаване на стимулиращи растежа реформи извън ЕС, включително чрез редовни икономически диалози с ключови партньори, както и чрез предоставяне на макрофинансова помощ“

Съответни дейности във връзка с УД/БД: Международни икономически и финансови въпроси

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Предложената помощ включва заем от ЕС в размер на до 60 милиона евро и безвъзмездна помощ в размер до 40 милиона евро за Република Молдова (наричана по-долу „Молдова“), чиято цел е да допринесе за повишаване на устойчивостта на платежния баланс. Помощта, която ще бъде изплатена на три транша, ще помогне на страната да преодолее тежката икономическа ситуация и състоянието, в което се намира платежният баланс на страната. Чрез нея също така ще се насърчават структурните реформи, насочени към увеличаване на устойчивия икономически растеж, намаляване на макроикономическите уязвимости и подобряване на управлението на публичните финанси.

¹⁴

УД: управление по дейности; БД: бюджетиране по дейности.

1.4.4. Показатели за резултатите и за отражението

Властите са задължени редовно да докладват по набор от показатели пред службите на Комисията и да предоставят подробен отчет за спазването на договорените политически условия преди изплащането на всичките три траншове от помощта.

Службите на Комисията продължават да следят управлението на публичните финанси след оперативната оценка на финансовите потоци и административните процедури, която е била извършена в Молдова в процеса на подготовка на настоящата операция. Делегацията на ЕС в Молдова също следва да предоставя редовни доклади по проблеми, свързани с мониторинга на помощта. Службите на Комисията ще продължат да поддържат тесни връзки с МВФ и Световната банка, за да се възползват от техния опит, натрупан в рамките на текущата им дейност в Молдова.

В предложеното законодателно решение се предвижда годишен доклад за Европейския парламент и Съвета, който съдържа оценка на изпълнението на тази операция. Планира се извършването на независима последваща оценка на помощта в рамките на две години след края на периода на наличност.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Нужди, които трябва да бъдат задоволени в краткосрочен или дългосрочен план

Изплащането на помощта зависи от постигането на задоволителни резултати при изпълнението на икономическата програма между Молдова и МВФ, одобрена от изпълнителния съвет на МВФ на 7 ноември 2016 г., след като молдовските власти изпълниха определен брой договорени в миналото действия. Освен това Комисията договаря с молдовските власти конкретни политически условия, списък с които е включен в Меморандума за разбирателство; те трябва да бъдат изпълнени задоволително преди Комисията да отпусне всичките три транша.

1.5.2. Добавена стойност от намесата на ЕС

Предложената МФП ще помогне на Молдова да преодолее икономическото сътресение, причинено от отслабването на фискалната позиция и състоянието на платежния баланс след голямата банкова измама от ноември 2014 г., намаления износ и парични преводи от чужбина, причинени от рецесията в някои възлови търговски партньори на Молдова. По този начин тя ще допринесе за насърчаване на макроикономическата стабилност и структурните реформи в страната. В допълнение към средствата, осигурени от международните финансови институции, ЕС и други донори, помощта ще повиши цялостната ефективност на пакета от мерки за финансова подкрепа, предоставен от международната донорска общност.

Предложената програма засилва също така ангажимента на правителството за провеждане на реформи и неговото желание за по-близки отношения с ЕС. Този резултат се постига, *inter alia*, чрез съответните условия за изплащането на помощта. В по-широк контекст програмата ще бъде сигнал за другите държави в региона, че ЕС продължава да подкрепя страни, които ясно са поели по пътя на политически реформи, във времена на икономически трудности.

1.5.3. Поуки от подобен опит в миналото

От 2004 г. насам бяха извършени общо шестнадесет последващи оценки по отношение на операции за макрофинансова помощ. Тези оценки стигат до извода, че операциите по МФП действително допринасят, макар и понякога умерено и непряко,

за подобряване на външната устойчивост, макроикономическата стабилност и осъществяването на структурни реформи в държавата получател. В повечето случаи операциите, включващи МФП, са имали положителен ефект върху платежния баланс на държавата получател и са помогнали за облекчаване на нейните бюджетни ограничения. Те доведоха и до леко повишение на икономическия растеж¹⁵.

1.5.4. Съвместимост и евентуална синергия с други подходящи инструменти

ЕС е най-големият донор за Молдова. Финансовата помощ, за която е предоставен ангажимент за Молдова в рамките на Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП) за периода 2007—2013 г., възлизаше на 561 милиона евро. Тази помощ включваше 63 милиона евро, отпуснати през 2012—2013 г., по основаната на стимули Програмата за интеграция и сътрудничество към Източното партньорство (ЕaPIS). За периода 2014—2016 г. по Европейския инструмент за съседство (ЕИС) помощта от ЕС за Молдова възлезе на 310 милиона евро. Тези средства бяха допълнени с финансиране от други инструменти на ЕС, като механизма за инвестиции по линия на добросъседството (NIF). Освен от двустранните програми за сътрудничество Молдова се възползва и от редица регионални програми, най-вече в областта на транспорта, енергетиката и околната среда. Молдова участва също така в инициативи, отворени за всички държави по Европейската политика за съседство, като например: Еразъм+, TAIEX, SIGMA. Освен за ЕИС Молдова отговаря на критериите за финансиране по тематични инструменти и програми на ЕС: Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ), Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), както и програмите, предназначени за организациите на гражданското общество и местните органи, човешкото развитие и миграцията и убежището. Европейската инвестиционна банка също е предоставила заеми в размер на 658 милиона евро от 2007 г. насам, от които 50 милиона евро през 2016 г.

В сравнение с другите инструменти на ЕС основната добавена стойност на МФП ще бъде приноса ѝ за създаването на стабилна макроикономическа рамка, включително чрез насърчаване на стабилността на платежния баланс и бюджетната ситуация, както и на целесъобразна рамка за структурни реформи. МФП не представлява редовна финансова помощ за икономическото или социалното развитие на държавите получатели. Тя трябва да бъде преустановена, когато състоянието на външните финанси на страната се стабилизира. След това се предвижда да бъдат използвани редовните инструменти на ЕС за сътрудничество и финансова помощ.

Освен това целта на МФП е да допълва намесите на международните финансови институции, по-специално програмата за приспособяване и реформи, подкрепена от ИПП на МВФ, и заемите за развитие от Световната банка.

1.6. Срок на действие и финансово отражение

☒ Предложение/инициатива с **ограничен срок на действие**

☒ Предложение/инициатива в сила за срок от 2 и половина години от влизането в сила на Меморандума за разбирателство, както е посочено в член 1, параграф 1,4 от решението

¹⁵

Последващата оценка на макрофинансовата помощ от ЕС, предоставена през периода 2010—2012 г. за Република Молдова, може да бъде намерена на уебсайта Еуропа:

http://ec.europa.eu/dgs/economy_finance/evaluation/pdf/mfa_moldova_evaluation_final_report_en.pdf

Х Финансовото отражение се очаква да настъпи от 2016¹⁶ до 2020 г.

1.7. Предвиден(-и) метод(-и) на управление¹⁷

Х Пряко управление от Комисията

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Финансовата помощ е от макроикономическо естество и е планирана в съответствие с подкрепяната от МВФ икономическа програма. Службите на Комисията извършват мониторинг върху дейността въз основа на напредъка при изпълнението на програмата на МВФ и конкретни мерки за реформи, които предстои да бъдат договорени с органите на Молдова в Меморандум за разбирателство (вж. също точка 1.4.4).

2.2. Система за управление и контрол

2.2.1. Установени рискове

Съществуват фидуциарни, стратегически и политически рискове, свързани с предложената операция на МФП.

Съществува опасност макрофинансовата помощ, която не е предназначена за покриване на конкретни разходи, да бъде използвана по неправомерен начин. Като цяло този риск е свързан с фактори като например качеството на системите за управление на Централната банка и Министерството на финансите, както и наличието на подходящи структури за вътрешен и външен одит.

Друг важен риск за операцията произтича от регионалната икономическа и политическа несигурност, което има преки последици за икономиката на Молдова. Икономическите резултати на възловите за Молдова регионални търговски партньори (а именно Русия, Беларус и Украйна) оказват пряко въздействие върху износа и паричните преводи от чужбина. Във вътрешен план основният риск е свързан с трудности в процеса на икономически реформи и със съществуващите макроикономически слабости.

На последно място съществуват рисковете, произтичащи от евентуалното отслабване на европейската и световната икономическа среда и от увеличението на международните цени на електроенергията и храните.

2.2.2. Предвидени методи на контрол

Макрофинансовата помощ подлежи на процедурите по проверка, контрол и одит, за чието извършване е отговорна Комисията, включително Европейската служба за борба с измамите (OLAF), а също така и Европейската сметна палата.

2.2.3. Разходи за контрола и ползи от него и вероятен процент на нарушенията

Основните разходи за Комисията, свързани с методите за проверка и контрол, са описани в таблица 3.2.1. Освен това съществуват и разходи за Европейската сметна палата и за евентуалните интервенции на Европейската служба за борба с измамите

¹⁶ През 2016 г. отражението е 60 000 евро, което отговаря на оперативната оценка на финансовите потоци и административните процедури на Молдова.

¹⁷ Подробна информация за методите на управление и позовавания на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта Европа:
http://ec.europa.eu/budget/explained/management/managt_who/who_en.cfm

(OLAF). Оперативната оценка, извършена от службите на Комисията през 2016 г., не само помага за оценката на риска от неправомерно използване на средствата, но като допълнителна полза тя предоставя полезна информация относно необходимите реформи в областта на управлението на публичните финанси, която впоследствие може да бъде отразена в условията на политиката на операцията. По отношение на вероятния процент на нарушенията, рискът (под формата на неизплащане на заема или злоупотреба със средства) се оценява като нисък, въз основа на опита, натрупан от създаването на механизма за МФП.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

За намаляване на риска от неправомерно използване ще бъдат предприети няколко мерки:

Първо, Споразумението за заем и Споразумението за безвъзмездна помощ ще обхващат набор от разпоредби, свързани с провеждането на проверки, предотвратяването на измами, одитите и възстановяването на средства в случай на измама или корупция. Освен това помощта ще се изплаща по специална сметка в Централната банка на Молдова.

Нещо повече, през февруари 2016 г. с помощта на външни консултанти службите на Комисията финализираха оперативна оценка, с цел да се прецени надеждността на финансовите процеси и административните процедури, свързани с този вид помощ. В тази оценка се стига до заключението, че състоянието на финансовите потоци и административните процедури в Молдова са като цяло адекватни за управлението на нова операция за МФП, въпреки че остават съществени слабости.

Накрая, макрофинансовата помощ ще подлежи на процедурите по проверка, контрол и одит, за чието извършване е отговорна Комисията, включително Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската сметна палата.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

Съществуващи бюджетни редове

01 03 02: Макрофинансова помощ

01 03 06 — Обезпечаване на Гаранционния фонд

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Вноска			
	Номер [Описание.....]	Многогод./ едногод. (18)	от държави от ЕАСТ ¹⁹	от държави кандидатк и ²⁰	от трети държави	по смисъла на член 18, параграф 1, буква аа) от Финансови я регламент

¹⁸ МБК = многогодишни бюджетни кредити / ЕБК = едногодишни бюджетни кредити.

¹⁹ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

²⁰ Държави кандидатки и, ако е приложимо, държави — потенциални кандидатки от Западните Балкани.

4	01 03 02 Макрофинансова помощ	Многогод.	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ
4	01 03 06 Обезпечаване на Гаранционния фонд	Едногод.	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ

01 03 06 — Гаранция на Европейския съюз за заеми на ЕС, взети с цел отпускане на макрофинансова помощ на трети държави. Гаранционният фонд за външни дейности трябва да бъде обезпечен съгласно Финансовия регламент²¹, като се използват бюджетните кредити по бюджетен ред 01 04 03 06 („Обезпечаване на Гаранционния фонд“), в размер на 9 % от общите непогасени задължения. Размерът на финансирането се изчислява в началото на година „n“ като разликата между целевата сума и нетните активи на Фонда в края на годината „n-1“. Необходимата за обезпечението сума се вписва за годината „n“ към проектобюджета за годината „n+1“ и се изплаща реално в рамките на една операция в началото на годината „n+1“ от бюджетен ред 01 03 06. В резултат на това 9 % (не повече от 5,4 милиона евро) от реално платената сума се отчитат в целевата сума в края на година „n-1“ за изчисляване на финансирането на фонда. Необходимост от нови бюджетни редове: не се прилага.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

**Функция от многогодишната
финансова рамка:**

4

ГД: „Икономически и финансови въпроси“			Година 2016	Година 2017 ²²	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ОБЩО
•Бюджетни кредити за оперативни разходи								
Бюджетен ред 01 03 02 Макрофинансова помощ	Поети задължения	(1)		40				40
	Плащания	(2)		20	20			40
Бюджетен ред 01 03 06 Обезпечаване на Гаранционния фонд	Поети задължения	(1a)				3,6	1,8	5,4
	Плащания	(2a)				3,6	1,8	5,4

²¹ Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10).

²² Годината, през която започва изпълнението на предложението/инициативата.

Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ²³ (оперативна оценка и последваща оценка)								
Бюджетен ред 01 03 02 Макрофинансова помощ	Поети задължения	(3)					0,15	0,15
	Плащания	(3a)	0,06				0,15	0,21
ОБЩО бюджетни кредити за ГД „Икономически и финансови въпроси“	Поети задължения	=1+1 a +3		40		3,6	1,95	45,55
	Плащания	=2+2 a +3	0,06	20	20	3,6	1,95	45,61

•ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)		40		3,6	1,8	45,4
	Плащания	(5)		20	20	3,6	1,8	45,4
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)	0,06				0,15	0,21

ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 4 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+ 6		40		3,6	1,95	45,55
	Плащания	=5+ 6	0,06	20	20	3,6	1,95	45,61

²³

Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

Ако предложението/инициативата има отражение върху повече от една функция:

милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка:	5	„Административни разходи“
---	----------	----------------------------------

		Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ОБЩО
ГД: „Икономически и финансови въпроси“							
•Човешки ресурси		0,034	0,044	0,022	0,011	0,011	0,122
•Други административни разходи		0,010	0,020	0,010			0,040
ОБЩО ГД „Икономически и финансови въпроси“	Бюджетни кредити	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011	0,162
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = общо плащания)	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011	0,162

милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

		Година 2016	Година 2017 ²⁴	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—5 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	0,044	40,064	0,032	3,611	1,961	45,712
	Плащания	0,104	20,064	20,032	3,611	1,961	45,772

²⁴

Годината, през която започва изпълнението на предложението.

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи

X Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите ↓		Година 2016		Година 2017		Година 2018		Година 2019		Година 2020		ОБЩО	
	Вид ²⁵	Номер	Разходи	Номер	Разходи	Номер	Разходи	Номер	Разходи	Номер	Разходи	Общ брой	Общо разходи
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1 ²⁶													
- Резултат 1	Плащания на безвъзмездни средства			3	40							3	40
- Резултат 2	Обезпечаване на Гаранционния фонд							1	3,6	1	1,8	2	5,4
- Резултат 3	Последваща оценка									1	0,15	1	0,15
Междинен сбор за конкретна цел № 1				3	40			1	3,6	2	1,95	6	45,55
ОБЩО РАЗХОДИ				3	40			1	3,6	2	1,95	6	45,55

²⁵ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр. брой финансирани обмени на студенти, брой километри построени пътища и т.н.).
²⁶ Съгласно описанието в точка 1.4.2. „Конкретни цели...“.

3.3.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

3.2.3.1. Обобщение

☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи

☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

	Година 2016	Година 2017 ²⁷	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ОБЩО
ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка						
Човешки ресурси	0,034	0,044	0,022	0,011	0,011	0,122
Други административни разходи	0,010	0,020	0,010			0,040
Междинна сума по ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011	0,162
Извън ФУНКЦИЯ 5²⁸ от многогодишната финансова рамка						
Човешки ресурси						
Човешки ресурси от административен характер						
Междинна сума извън ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка						
ОБЩО	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011	0,162

Необходимите бюджетни кредити за административни разходи ще бъдат покрити чрез бюджетните кредити на ГД, които вече са предвидени за управлението на дейността и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства, и като се имат предвид бюджетните ограничения.

²⁷

Годината, през която започва изпълнението на предложението/инициативата.

²⁸

Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

3.2.3.2. Очаквани нужди от човешки ресурси

☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси.

X За предложението/инициативата е необходимо да се използват човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020		
•Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и временно наети лица)							
01 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)	0,25	0,32	0,16	0,08	0,08		
XX 01 01 02 (Делегации)							
XX 01 05 01 (Непреки научни изследвания)							
10 01 05 01 (Преки научни изследвания)							
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време: ПРВ)²⁹							
XX 01 02 01 (ДНП, ПНА, КНЕ от „общия финансов пакет“)							
XX 01 02 02 (ДНП, КНЕ, МЕД, МП и ПНА в делегациите)							
XX 01 04 уу ³⁰	- в централата						
	- в делегациите						
XX 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непряка изследователска дейност)							
10 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО	0,25	0,32	0,16	0,08	0,08		

XX е съответната област на политиката или бюджетен дял.

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства, и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Разходите за необходимите служители са изчислени на базата на 30 % от годишните разходи за длъжностно лице, степен AD5—AD12.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и временно наети служители	Началник-отдел: Упражняване на надзор и управление на операцията, договаряне на докладите за преглед по Споразумението за заем, ръководене на мисии и оценяване на напредъка по отношение на спазване на условията. Отговорни служители: Изготвяне на Меморандума за
--	---

²⁹ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт. ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

³⁰ Под тавана за външния персонал от бюджетните кредити за оперативни разходи (пришлени редове „ВА“).

	разбирателство, поддържане на връзка с органите и международните финансови институции, контакти с външни експерти за оперативната оценка и последващата оценка, провеждане на мисии за проверка, изготвяне на доклади на службите на Комисията и процедури на Комисията, свързани с управлението на помощта.
Външен персонал	Не се прилага

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

☒ Предложението/инициативата е съвместимо(а) с настоящата многогодишна финансова рамка.

3.2.5. Участие на трети страни във финансирането

☒ Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.